

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH ZAGROŻENIA
OBOWIĄZUJĄCE
w Zespole Szkół im. B. Prusa w Pułtusk**

Ustawy i rozporządzenia dające podstawę prawną do działań profilaktycznych oraz postępowania w sytuacjach zagrożenia:

- ◆ Kodeks Postępowania Karnego.
- ◆ Kodeks Postępowania Cywilnego.
- ◆ Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002r. Nr 11, poz. 109 z późn. zm.).
- ◆ Ustawa o ochronie zdrowia publicznego z dnia 19 sierpnia 1994r. (Dz. U. Nr 111, poz. 535).
- ◆ Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 z późn. zm).
- ◆ Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii dnia 24 kwietnia 1997r. (Dz. U. z 2003r. Nr 24, poz. 198).
- ◆ Ustawa z 6 kwietnia 1990r. o policji (Dz.U. Nr 30, poz. 179 z późn. zm.)
- ◆ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczególnych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych demoralizacją.

I. Procedury postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń używa alkohol lub inne środki w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji

Nauczyciel / pracownik szkoły powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.

3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (*specjalistę ds. nieletnich*).
5. Podobnie, w sytuacji gdy, szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (*rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.*), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
6. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

II. Procedury postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków

Nauczyciel / pracownik szkoły powinien podjąć następujące kroki:

1. Poinformować dyrekcję
2. Odizolować ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego zdrowie ani życie.
3. Wzywa policję w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia oraz w przypadku gdy istnieje podejrzenie o zagrożeniu zdrowia i życia wzywa pogotowie ratunkowe.

4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji - decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły/placówki.
5. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyjęcia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.
6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (*specjalisty ds. nieletnich*) lub sądu rodzinnego.
7. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 431 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

III. Procedura postępowania w przypadku gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej innych osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należała.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

IV. Procedura postępowania w przypadku gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, dyrektor, pedagog itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenia nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest:

- ◆ posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- ◆ wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- ◆ udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- ◆ wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

V. Procedura postępowania wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego

1. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
2. Zapewnienie bezpieczeństwa na miejscu zdarzenia poprzez:

- ◆ zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży),
 - ◆ ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,
 - ◆ przekazanie sprawcy (jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi, pedagogowi.
3. Niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku gdy sprawa jest bardzo poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
 4. Powiadomienie rodziców ucznia – sprawcy.

VI. Procedura postępowania nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu zabronionego

1. Udzielenie pierwszej pomocy (przedmedycznej) bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń.
2. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
3. Niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.
4. Powiadomienie rodziców ucznia.

VII. Procedura postępowania w przypadku kradzieży i niszczenia mienia przez uczniów

1. O fakcie kradzieży lub zniszczenia mienia należy bezzwłocznie powiadomić dyrektora szkoły.
2. Dyrektor, po przyjęciu zawiadomienia, może przekazać prowadzenie wyjaśnień innej osobie.
3. W przypadku zgłoszenia kradzieży lub zniszczenia sprawą zajmuje się pedagog.
4. Dyrektor lub wyznaczona przez niego osoba bezzwłocznie zawiadamia rodziców ucznia poszkodowanego, jak i podejrzanego o dokonanie kradzieży lub zniszczenia – o podjętych przez pracownika działaniach mających na celu wyjaśnienie sprawy.

5. W przypadku kradzieży i niszczenia mienia przez ucznia koszty pokrywają rodzice/opiekunowie prawni a uczeń zostaje ukarany zgodnie z Statutem szkoły.

VIII. Procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia poczucia bezpieczeństwa

Nauczyciel bądź pracownik szkoły, który jest świadkiem agresywnego zachowania uczniów (bójka, pobicie) jest zobowiązany do:

1. Natychmiastowej słownej i stanowczej reakcji na zaistniałą sytuację, tzn.:
 - ◆ rozdzielić uczniów i odizolować sprawcę od ofiary,
 - ◆ zgłosić fakt do wychowawcy klasy i dyrektora szkoły,
 - ◆ zaprowadzić ucznia do pielęgniarki szkolnej, a w przypadku jej nieobecności udzielić poszkodowanemu uczniowi pierwszej pomocy, jeżeli takiej wymaga.
2. Wychowawca, pedagog szkolny lub dyrektor przeprowadza rozmowę o charakterze ostrzegawczym z uczniem bądź uczniami biorącymi udział w zdarzeniu agresywnym celem ustalenia przyczyn - konfrontacji zdarzenia.
3. Wychowawca lub dyrektor natychmiast powiadamia rodziców uczniów o zaistniałym zdarzeniu (zarówno sprawcy jak i ofiary zdarzenia). W sytuacji koniecznej rodzice zostają wezwani do szkoły.
4. Uczeń, który dopuścił się zachowania agresywnego otrzymuje karę zgodnie ze Statutem szkoły.
5. Z rozmowy z uczniem i rodzicem wychowawca, pedagog lub dyrektor szkoły sporządza notatkę, którą podpisuje zarówno uczeń jaki i rodzic.
6. W przypadku poważnego naruszenia nietykalności osobistej dyrektor szkoły zgłasza sprawę agresji fizycznej na policję celem wyciągnięcia konsekwencji prawnych wobec agresora.

IX. Procedury postępowania w przypadku stwierdzenia naruszenia godności osobistej nauczyciela lub innego pracownika

Za naruszenie godności osobistej nauczyciela lub pracownika niepedagogicznego szkoły uznajemy:

- ◆ lekceważące i obraźliwe zachowanie wyrażone w słowach lub gestach,
 - ◆ prowokacje słowne lub gestem,
 - ◆ naruszenie ich prywatności i własności prywatnej,
 - ◆ użycie wobec nich przemocy fizycznej lub psychicznej,
 - ◆ pomówienie i oszczerstwa,
 - ◆ naruszenie ich nietykalności osobistej.
1. W przypadku, gdy uczeń naruszył godność nauczyciela lub innego pracownika szkoły, tenże ma obowiązek zgłoszenia zajścia dyrektorowi szkoły, a w przypadku jego nieobecności powiadamia pedagoga szkolnego.
- 1) Jeżeli zdarzenie miało miejsce po raz pierwszy w przypadku tego ucznia, a zdarzenie dotyczy lekceważącego i obraźliwego zachowania wyrażonego w słowach lub gestach lub prowokacji słownej lub gestem:
- ◆ wychowawca niezwłocznie **powiadamia telefonicznie rodziców** ucznia o zaistniałej sytuacji,
 - ◆ uczeń otrzymuje naganę wychowawcy klasy za rażące naruszenie statutu,
 - ◆ jeżeli uczeń ma kuratora sądowego, zostaje on także poinformowany o zaistniałych okolicznościach.
- 2) Jeżeli zdarzenie ma miejsce po raz kolejny w przypadku tego ucznia:
- ◆ wychowawca niezwłocznie powiadamia telefonicznie rodziców (prawnych opiekunów) o zaistniałej sytuacji,
 - ◆ uczeń otrzymuje naganę dyrektora szkoły za rażące naruszenie regulaminu szkoły i statutu,
 - ◆ uczeń ma obniżoną ocenę z zachowania co najmniej o jeden stopień,
 - ◆ rodzice i uczeń podpisują ze szkołą kontrakt indywidualny, zawierający dalsze zasady współpracy stron,
 - ◆ sporządzona zostaje notatka służbowa z czynności szkoły, podpisana przez rodziców i ucznia,
 - ◆ jeżeli uczeń ma kuratora sądowego, zostaje on także poinformowany o zaistniałych okolicznościach.
2. Jeżeli zachowanie ucznia dotyczy naruszenia ich prywatności i własności prywatnej, użycia wobec nich przemocy fizycznej lub psychicznej, pomówienia i oszczerstwa, naruszenia ich nietykalności osobistej:

- ◆ wychowawca niezwłocznie powiadamia, telefonicznie, o zaistniałej sytuacji rodziców,
- ◆ wzywana jest natychmiast policja,
- ◆ uczeń otrzymuje naganę dyrektora szkoły za rażące naruszenie statutu,
- ◆ uczeń ma obniżoną ocenę z zachowania o co najmniej jeden stopień
- ◆ rodzice (prawni opiekunowie) podpisują kontrakt indywidualny, zawierający zasady dalszej współpracy stron,
- ◆ sporządzona zostaje notatka służbowa z czynności szkoły i właściwych służb, podpisana przez rodziców i ucznia,
- ◆ osoba poszkodowana może zgłosić na Policję doniesienie o popełnieniu przestępstwa z powództwa cywilnego,
- ◆ jeżeli uczeń ma kuratora sądowego, zostaje on także poinformowany o zaistniałych okolicznościach.

X. Procedura postępowania w przypadku zagrożenia demoralizacją ucznia

1. Wobec uczniów, u których zauważa się przejawy demoralizacji społecznej w postaci m.in.:

- ◆ używania wulgaryzmów, słów i obrazów obrażających godność innych,
- ◆ używania lub rozprowadzania substancji psychoaktywnych, alkoholu, papierosów,
- ◆ wagarów,
- ◆ udziału w zniszczeniach i kradzieżach na terenie szkoły,
- ◆ powtarzających się zachowań agresywnych,
- ◆ prowokowania powstawania sytuacji konfliktowych,
- ◆ przyniesienia na teren szkoły substancji i przedmiotów zagrażających życiu lub zdrowiu innych uczniów

wychowawca klasy we współpracy z rodzicami ucznia podejmuje działania mające na celu zmianę jego postawy.

2. Działania te mogą mieć formę

- ◆ rozmów z uczniem w obecności rodzica,

- ◆ podpisanie kontraktu (**załącznik nr 1**) przewidującego pożądany typ zachowań ucznia, ofertę pomocy szkolnej, formy pomocy i kontroli ze strony rodziców oraz konsekwencje w razie powtarzania zachowań niepożądanych.

XI. Procedury naruszenia przez ucznia godności nauczyciela, innego pracownika szkoły, koleżanki lub kolegi w przypadku używania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły

1. W przypadku gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że uczeń naruszył godność nauczyciela, innego pracownika szkoły, koleżanki lub kolegi poprzez fotografowanie, nagrywanie bez ich wiedzy i zgody:
 - ◆ zaistniałej sytuacji powiadamia się dyrektora szkoły, a w przypadku jego nieobecności wicedyrektora lub pedagoga szkolnego,
 - ◆ wychowawca niezwłocznie zawiadamia rodziców ucznia (prawnych opiekunów) i informuje o ustalonym spotkaniu z dyrektorem szkoły,
 - ◆ dyrektor szkoły w obecności pedagoga szkolnego i rodziców (prawnych opiekunów) przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z uczniem oraz udziela uczniowi nagany z wpisaniem do akt,
 - ◆ uczeń w obecności rodziców (prawnych opiekunów) podpisuje ze szkołą kontrakt indywidualny, zawierający dalsze zasady współpracy stron,
 - ◆ sporządzona zostaje notatka służbowa z czynności szkoły, podpisana także przez rodziców (prawnych opiekunów) ucznia.
2. W sytuacji rażącego naruszenia godność nauczyciela, innego pracownika szkoły, koleżanki lub kolegi:
 - ◆ wychowawca niezwłocznie zawiadamia rodziców ucznia (prawnych opiekunów) i informuje o ustalonym spotkaniu rodziców z dyrektorem szkoły i przedstawicielem policji,
 - ◆ dyrektor szkoły w obecności pedagoga szkolnego, rodziców (prawnych opiekunów) i przedstawiciela policji przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z uczniem oraz udziela uczniowi nagany z wpisaniem do akt,
 - ◆ porządzona zostaje notatka służbowa z czynności szkoły, podpisana także przez rodziców (prawnych opiekunów ucznia),

- ♦ szkoła składa w komisariacie policji zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa i kieruje pismo do Sądu Rodzinnego z prośbą o zbadanie sprawy i podjęcie dalszego postępowania, jeżeli uczeń ma kuratora sądowego, zostaje także poinformowany o zaistniałych okolicznościach.

XII. Procedury powiadamiania o zakłóceniu toku lekcji

Przez zakłócenie toku lekcji rozumie się wszelkie działania uczniów uniemożliwiające normalną realizację jednostki dydaktycznej lub wychowawczej.

1. Jeżeli zachowanie pojedynczego ucznia lub kilku uczniów uniemożliwia prowadzenie zajęć nauczyciel zawiadamia pedagoga szkolnego, a w przypadku jego nieobecności - dyrektora szkoły. Nauczyciel może również w tym wypadku skorzystać z pomocy pracownika niepedagogicznego, który jest zobowiązany do udzielenia nauczycielowi wszelkiej pomocy.
2. Pedagog szkolny zobowiązany jest udać się do sali wskazanej przez nauczyciela i ustalić, który uczeń lub uczniowie przeszkadzają w lekcji, a w razie konieczności zabrać go z sali lekcyjnej do odrębnego pomieszczenia, np. gabinetu pedagoga lub dyrektora.
3. Pedagog szkolny przeprowadza z uczniem rozmowę i ustala konsekwencje zachowania w zależności od popełnionego czynu.
4. Jeśli zarzuty wobec ucznia są poważne, wychowawca na wniosek pedagoga powiadamia rodziców ucznia o jego zachowaniu.
5. Jeśli uczeń rażąco naruszył zasady panujące w szkole, dyrektor wzywa rodziców do natychmiastowego przybycia do szkoły.
6. Jeśli przyczyną zakłóceń lekcji były przypadki określone w innych procedurach, należy postępować według tych procedur.

XIII. Procedura postępowania w sytuacji przemocy fizycznej pozaszkolnej względem ucznia

1. W przypadku zgłoszenia lub zauważenia przez pracownika szkoły śladów przemocy fizycznej nauczyciel zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić o tym fakcie wychowawcę lub w razie jego nieobecności pedagoga lub dyrekcję szkoły.
2. Wychowawca wraz z pedagogiem rozmawia z uczniem.

3. Ogólnych oględzin dokonuje pielęgniarka szkolna lub osoby wyznaczone przez dyrektora, sporządzając odpowiednią notatkę.
4. W zależności od stanu zdrowia dziecka należy zawiadomić rodziców, wezwać pogotowie ratunkowe i powiadomić policję.
5. W zależności od zaistniałej sytuacji wychowawca, pedagog rozmawia z rodzicami / opiekunami prawnymi ucznia / uczennicy. Następnie osoby rozmawiające z uczniem sporządzają protokół zajęcia.
6. W szczególnych przypadkach dyrektor zawiadamia Sąd Rodzinny i Policję.

XIV. Procedura postępowania w sytuacji zaniedbywania ucznia przez rodziców

1. W przypadku zauważenia faktu zaniedbywania ucznia przez rodziców(prawnych opiekunów) należy wezwać ich do szkoły i przeprowadzić rozmowę wyjaśniającą.
2. W razie braku poprawy sytuacji należy zawiadomić ośrodki pomocy społecznej, Policję, Sąd Rodzinny.

XV. Procedura postępowania w sytuacji przemocy seksualnej wobec dziecka

1. W przypadku podejrzenia, że dziecko stało się ofiarą przemocy seksualnej należy ten fakt zgłosić pedagogowi szkolnemu lub dyrektorowi szkoły.
2. Pedagog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły rozmawia z dzieckiem.
3. Jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie przemocy seksualnej wobec ucznia dyrektor szkoły zawiadamia Policję.

Pomoc dziecku – ofierze przemocy seksualnej.

Nie należy bać się rozmawiać z dziećmi – ofiarami przemocy seksualnej, a także z ich rodzicami. Warto w czasie rozmowy zastosować się do zasad wymienionych poniżej.

- ◆ Zapewnij dziecko, że mu wierzysz.
- ◆ Zadbaj o jego bezpieczeństwo, zrób wszystko, by uchronić je przed kolejnymi aktami przemocy.
- ◆ Pochwal i docień to, że opowiedziało o tym, co się wydarzyło.
- ◆ Spróbuj zrozumieć i zaakceptować fakt, że o molestowaniu nie powiedziało wcześniej.
- ◆ Nie obwiniaj dziecka za to, co się stało.

- ◆ Wytłumacz mu, że całą odpowiedzialność za to, co się wydarzyło, ponosi sprawca.
- ◆ Pozwól dziecku odczuwać i wyrażać wszystkie uczucia, jakie przeżywa w związku z zaistniałą sytuacją (zarówno pozytywne, jak i negatywne).
- ◆ Nie powstrzymuj się od bliskiego fizycznego kontaktu z dzieckiem.
- ◆ Nie bądź wobec niego nadopiekuńczy.
- ◆ Zapewnij mu specjalistyczną pomoc (medyczną, psychologiczną, prawną).

XVI. Procedury postępowania w przypadku zaniechywania przez uczniów wypełniania obowiązków szkolnych

1. Nauczyciel rozmawia z uczniem i wskazuje mu zaniechywania w stosunku do przedmiotu, nakazując konkretne działania i zobowiązując ucznia do ich wypełnienia.
2. W razie braku poprawy nauczyciel konsultuje się z wychowawcą.
3. Wychowawca wspólnie z nauczycielem rozmawia z uczniem i zobowiązuje go do wypełniania obowiązków.
4. W razie braku poprawy wychowawca / nauczyciel wzywa rodziców (prawnych opiekunów) do szkoły.
5. Nauczyciel i / lub wychowawca rozmawiają z rodzicami i uczniem na temat zaniechywania obowiązków oraz ewentualnie sugerują możliwość/konieczność przebadania dziecka w poradni Psychologiczno – Pedagogicznej oraz podpisują z uczniem i jego rodzicami kontrakt – **załącznik nr 1**.
6. Wychowawca / nauczyciel odnotowuje fakt rozmowy w dzienniku lekcyjnym zalecając konieczne działania.
7. W przypadku braku wypełniania zaleceń wychowawca powiadamia pedagoga szkoły, który podejmuje odpowiednie działania w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
8. Pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły ponownie wzywa rodziców (prawnych opiekunów) ucznia do szkoły. Wskazuje konieczność diagnozy w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej lub innej pomocy specjalistycznej. Sporządza notatkę z odbytej rozmowy.
9. Przy braku współpracy z rodzicami (prawnymi opiekunami) ucznia dyrektor szkoły w porozumieniu z pedagogiem, w zależności od sytuacji, powiadamia instytucje wspierające rodzinę.

XVII. Procedury postępowania gdy uczeń przejawia problemy zdrowotne

1. Nauczyciel zgłasza pielęgniarce szkolnej fakt dolegliwości zdrowotnych ucznia.
2. Pielęgniarka udziela pierwszej pomocy, notuje podjęte czynności w zeszycie interwencji doraźnych.
3. W przypadku zagrożenia życia wzywa pogotowie ratunkowe i sporządza notatkę służbową z przebiegu udzielania pierwszej pomocy.
4. W każdym przypadku informuje rodziców o podjętych czynnościach.
5. W przypadku braku kontaktu z rodzicem (prawnym opiekunem), obowiązek zajęcia się dzieckiem leży w gestii wychowawcy lub pedagoga szkolnego.

XVIII. Procedury postępowania gdy uczeń przejawia problemy zdrowotne w przypadku nieobecności pielęgniarki szkolnej

1. Nauczyciela zgłasza wychowawcy lub dyrekcji szkoły fakt dolegliwości zdrowotnych ucznia.
2. Wychowawca lub dyrektor szkoły zabiera ucznia z klasy i w miarę możliwości udziela pierwszej pomocy.
3. Dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) o zaistniałej sytuacji. Rodzic ma obowiązek natychmiastowego odebrania dziecka ze szkoły.
4. W przypadku braku kontaktu z rodzicem (prawnym opiekunem), gdy nie ma zagrożenia życia i zdrowia dziecka, uczeń pozostaje w szkole pod opieką nauczyciela lub wychowawcy (klasa, biblioteka).
5. W sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia dziecka dyrektor szkoły niezwłocznie wzywa pogotowie i powiadamia rodziców (prawnych opiekunów).

XIX. Procedura postępowania w przypadku znalezienia w szkole materiałów niebezpiecznych

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy:

- ↯ zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom,
- ↯ poinformować dyrektora szkoły,
- ↯ uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów ,
- ↯ wezwać policję - tel.997 lub 112.

XX. Procedura postępowania nauczyciela w przypadku stwierdzenia fałszerstwa popełnionego przez ucznia

Sytuacje fałszowania dokumentacji w szkole:

- ◆ dokonywanie wpisów do dzienników lekcyjnych (wpisywanie, poprawianie, usuwanie ocen, usprawiedliwianie nieobecności),
 - ◆ przedstawianie fałszywych zwolnień i usprawiedliwień od rodziców,
 - ◆ podkładanie prac innych uczniów jako własnych,
 - ◆ inne przypadki (podrabianie zgody rodziców na udział wycieczce itp.).
1. Nauczyciel, który wykrył fałszerstwo, informuje o tym fakcie wychowawcę, pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
 2. Pedagog szkolny, wychowawca lub (w przypadku nieobecności wychowawcy/pedagoga) nauczyciel, który stwierdził fałszerstwo, zawiadamia telefonicznie rodziców ucznia o zdarzeniu i prosi o osobisty kontakt na terenie szkoły.
 3. Wychowawca klasy i pedagog przeprowadzają rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, który dokonał fałszowania dokumentacji. Wspólnie podejmują decyzję o dalszym postępowaniu i karze zgodnej ze Statutem.
 4. W przypadku powtórnego fałszerstwa dokonanego przez ucznia, szkoła zgłasza sprawę na policję.

XXI. Procedury postępowania wobec osób obcych znajdujących się na terenie szkoły

1. Każdy, kto nie jest aktualnie uczniem bądź pracownikiem szkoły jest osobą obcą.
2. Każdy pracownik szkoły ma prawo żądać informacji o celu pobytu osoby obcej na terenie szkoły.

3. W przypadku, gdy osoba obca kieruje się do nauczyciela przedmiotowego, należy skierować ją w pobliże pokoju nauczycielskiego i poinformować o godzinie rozpoczęcia najbliższej przerwy śródlekcyjnej.
4. W innych przypadkach należy kierować osobę do dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego lub sekretariatu szkoły.
5. W przypadku, gdy osoba obca odmawia podania celu wizyty, zachowuje się agresywnie bądź stwarza zagrożenie dla osób przebywających w szkole, należy:
 - ◆ podjąć próbę wyprowadzenia jej z terenu szkoły,
 - ◆ przy odmowie wyjścia należy wezwać pomoc,
 - ◆ o sytuacji niezwłocznie powinna zostać poinformowana dyrekcja szkoły
 - ◆ uczniów należy wprowadzić do klas
 - ◆ w przypadku zagrożenia z zewnątrz zamknąć drzwi zewnętrzne - należy zapamiętać jak najwięcej cech charakterystycznych potencjalnych sprawców.
6. W przypadku gdy ocenimy, że zagrożenie jest na tyle groźne, że już nic więcej nie jesteśmy w stanie zrobić należy:
 - ◆ generować sygnał napadowy/powiadomić Policję
 - ◆ przyjąć pozycję bezpieczną
 - ◆ wykonywać polecenia napastnika
 - ◆ zapamiętać charakterystyczne cechy sprawców
7. Gdy napastnicy uciekają:
 - ◆ nie utrudniać ucieczki
 - ◆ generować sygnał napadowy/powiadomić Policję
 - ◆ uniemożliwić ponowne wejście sprawców do obiektu
 - ◆ pozamykać wszystkie wejścia
 - ◆ obserwować kierunek ucieczki, cechy pojazdu jakim odjechali sprawcy
 - ◆ jeżeli są ranni udzielić pierwszej pomocy
 - ◆ postępować zgodnie z poleceniami koordynatora bezpieczeństwa do czasu przyjazdu Policji
8. Dodatkowo:
 - ◆ zabezpieczyć ślady przestępstwa
 - ◆ nie dotykać, nie przesuwac przedmiotów pozostawionych przez sprawców
 - ◆ zanotować numery telefonów, adresy świadków zdarzenia.

XXII. Procedury postępowania w przypadku wzięcia zakładników w szkole

1. Wymagane sposoby zachowań osób będących zakładnikami:
 - ◆ zachować spokój i czujność,
 - ◆ nawiązać pozytywny kontakt - starać się być dla sprawcy osobą autentyczną, dzielić się uwagami, mówić o swoich nadziejach, planach i przyszłości,
 - ◆ wykonywać polecenia,
 - ◆ jeść dostarczoną żywność,
 - ◆ dbać o swoją kondycję fizyczną.
2. Zachowania niepożądane:
 - ◆ nie walczyć ze sprawcami,
 - ◆ unikać dyskusji na tematy polityczne i religijne,
 - ◆ nie komentować zachowań negocjatora.
3. W przypadku zwolnienia w wyniku negocjacji:
 - ◆ udzielać wyczerpujących informacji na temat sprawców, ich wyposażenia itd.
4. Postępowanie w przypadku zastosowania wariantu siłowego:
 - ◆ przyjąć pozycję zapewniającą bezpieczeństwo, zamknąć oczy, otworzyć usta
 - ◆ unikać wykonywania nagłych, gwałtownych ruchów
 - ◆ wykonywać polecenia wydawane przez członków grupy ratowniczej
 - ◆ nie wolno wstawać, przemieszczać się, aż do momentu otrzymania takiego polecenia od członków grupy ratowniczej
 - ◆ nie pomagać w obezwładnianiu napastników
 - ◆ poddać się wszystkim procedurom
5. Dyrektor szkoły:
 - ◆ pod żadnym pozorem nie wchodzi do pomieszczenia, w którym jest napastnik, mimo jego żądań
 - ◆ zawiadamia Policję
 - ◆ zarządza ewakuację szkoły – najpierw klasy położone najbliżej, następnie kolejne.

Wszystko powinno odbywać się jak najciszej.

XXIII. Policja w szkole

Policja powinna być wzywana do szkoły:

- ◆ w sytuacjach, o których mowa w Procedurach
 - ◆ gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do zastosowania przez szkołę w określonej sytuacji, w których obecność policji jest konieczna.
1. Każda, dotycząca uczniów wizyta policjanta w szkole, powinna być wcześniej zasygnalizowana dyrektorowi lub uzgodniona z innym pracownikiem szkoły.
 2. W ramach długofalowej pracy profilaktyczno – wychowawczej szkoła i policja utrzymują stałą, bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń.
 3. Koordynatorami współpracy jest pedagog szkolny.
 4. Pracownicy szkoły wyznaczeni do współpracy powinni ustalić z policją zasady kontaktu, by móc na bieżąco wymieniać informacje i rozwiązywać problemy związane z bezpieczeństwem i dobrem uczniów.
 5. W ramach współpracy policji ze szkołą organizuje się:
 - ◆ spotkania pedagogów szkolnych, nauczycieli, dyrektorów z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich i patologii, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym,
 - ◆ spotkania tematyczne młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości itp. oraz zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń,
 - ◆ informowanie policji o zdarzeniach na terenie szkoły wypełniających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży,
 - ◆ udzielanie przez policję pomocy szkole w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przestępcze problemów, które zaistniały na terenie szkoły,
 - ◆ wspólny – szkoły i policji - udział w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich.

UWAGA:

Ze wszystkich zdarzeń wymienionych w powyższych procedurach nauczyciel ma obowiązek sporządzić notatkę służbową (załącznik nr 2).

O zdarzeniach z udziałem uczniów, które stanowią zagrożenie dla zdrowia lub życia, dyrektor szkoły niezwłocznie telefonicznie informuje organ prowadzący i nadzorujący szkołę.

XXIV. PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELI PODEJMUJĄCYCH INTERWENCJĘ

1. Nauczyciel podejmujący interwencję:

a) **powinien unikać:**

- agresji fizycznej,
- agresji słownej (nie obrażać, nie zawstydząć, nie oceniać ucznia, nie stosować komunikatów „ Ty”),
- okazywania niepewności,
- długich monologów i moralizowania,
- wchodzenia w rolę sprawcy, by mu pokazać, co czuje osoba poszkodowana.

b) **powinien natomiast :**

- reagować stanowczo,
- mówić prosto i jasno,
- traktować sprawcę jako osobę, która może sama wziąć odpowiedzialność za swoje czyny.
- jeśli to konieczne to użyć tylko tyle siły, ile potrzeba np. do rozdzielenia bijących się uczniów,
- szanować ucznia (mówić o zachowaniu, nie o osobie)

Interwencja wychowawcy powinna zostać odnotowana w teczce wychowawcy klasy.

2. W przypadku braku efektu interwencji doraźnej nauczyciel powinien podjąć dalsze działania:

1) Przeprowadzić rozmowę z uczniem o jego zachowaniu:

- ◆ jeżeli w zdarzeniu przemocy uczestniczy więcej niż jedna osoba należy rozmawiać z każdym z osobna, zaczynając od lidera grupy,
- ◆ miejscem rozmów powinno być pomieszczenie zapewniające spokój i brak świadków,
- ◆ nauczyciel, który decyduje się na przeprowadzenie rozmowy powinien jasno określić jej cel,
- ◆ nauczyciel powinien opisać zachowanie ucznia, które jest powodem rozmowy,

- ◆ należy upewnić ucznia, że nauczyciel chce mu pomóc,
 - ◆ sprawca musi otrzymać od nauczyciela jasny i jednoznaczny komunikat o braku akceptacji zachowania agresywno- przemocowego,
 - ◆ należy dać uczniowi szansę wypowiedzenia się na temat zachowania będącego powodem interwencji - wysłuchać, stosując aktywne metody słuchania,
 - ◆ jeżeli uczeń milczy należy powrócić jeszcze raz do propozycji pomocy,
 - ◆ omówić z uczniem skutki przejawianych przez niego zachowań oraz poinformować o potrzebie spotkania z rodzicami.
- 2) Omówić z rodzicami zachowanie dziecka.
 - 3) Ustalić strategię współpracy rodziców ze szkołą – pozyskać ich do współpracy, ustalić jej zasady. Opracować wspólnie z rodzicami projekt kontraktu dla ucznia. Określić w nim zachowania nieakceptowane, oczekiwania wobec dziecka. Ustalić katalog kar i nagród, terminy wykonywania poszczególnych zadań określonych w kontrakcie. Ustalić hierarchię konsekwencji oraz zasady odzyskiwania przywilejów.
 - 4) Wspólnie z uczniem i rodzicem (prawnym opiekunem) przyjąć ostateczną wersję kontraktu. Uczeń ma prawo negocjować warunki kontraktu.
 - 5) Monitorować realizację kontraktu.
 - 6) Jeżeli kontrakt ma być udostępniony innym nauczycielom o fakcie tym powinni być powiadomieni rodzice i uczeń.
1. W przypadku braku efektów przyjętego kontraktu szkoła powinna podjąć dalsze działania, w tym wynikające z przepisów prawa.
 2. W rozmowach z uczniami – ofiarami przemocy należy pamiętać, aby:
 - ◆ aktywnie, uważnie słuchać,
 - ◆ powiedzieć uczniowi o swoich intencjach,
 - ◆ wczuć się w jego stan emocjonalny,
 - ◆ okazać ciepło i akceptację,
 - ◆ zadawać pytania ułatwiające nawiązanie kontaktu,
 - ◆ unikać zbyt wielu dociekliwych pytań,
 - ◆ być cierpliwym – dawać czas na udzielanie odpowiedzi,
 - ◆ nie oceniać ucznia, ani zdarzeń, które przedstawia,
 - ◆ nie podważać jego wypowiedzi,
 - ◆ nazywać jego uczucia,
 - ◆ nie mówić za ucznia,
 - ◆ pokazać uczniowi jego mocne strony, dowartościować je,

- ◆ docenić odwagę, kiedy mówi o bolesnych dla siebie zdarzeniach,
 - ◆ uszanować jego odmowę i lęk, kiedy nie wskazuje sprawców,
 - ◆ przypomnieć mu normy i prawa, które go chronią,
 - ◆ informować go o wszystkim, co zamierzamy zrobić w tej sytuacji,
 - ◆ pomóc mu w poradzeniu sobie z sytuacją,
 - ◆ zmotywować go do współpracy (z wychowawcą, pedagogiem, terapeutą, przedstawicielami innych instytucji) w celu rozwiązania problemu.
3. Rodzice dziecka będącego ofiarą przemocy i agresji powinni być poinformowani o problemie i otrzymać wsparcie i pomoc ze strony szkoły.